

Nr. 4-2018

Dyrenes Verden

Dyrebeskyttelsen Norge

**DYREBESKYTTELSEN
NORGE HAR
BURSDAG!**

**TØFFINGEN
BATMAN**

**Sau
i Norge**

**Sherlock Fox
trenger din hjelp.
Løs oppdrag for Fox!**

Dyredefektivene

Hei alle dyredetektiver!

Mitt navn er Sherlock Fox og jeg er Dyrebeskyttelsen Norges sjefsdetektiv! Vi trenger din hjelp for at dyr i Norge skal få et godt liv!

Vi har alle muligheter til å hjelpe dyr, men for å kunne hjelpe noen må vi først vite at de trenger hjelp. Hvordan kan vi vite dette? Og når vi vet at dyr trenger hjelp, hvordan kan vi hjelpe?

Din oppgave som dyredetektiv er å snakke for dyrene.

Dyredetektivene er dyrenes stemme!

Overraskelse i posten

Dyrebeskyttelsen Norges juniorklubb er for aldersgruppen 0 til 12 år. Vi trenger hjelp til å få vite hvor gammel du er, om vi har riktig adresse og om du kjenner noen som ønsker å bli medlem.

Bruk kupongen på baksiden av bladet. Hvis du ikke ønsker å klippe i bladet, kan du sende en e-post til post@dyrebeskyttelsen.no eller skrive til:

DYREBESKYTTELSEN NORGE
KONOWS GATE 5, 0192 OSLO

Du kan også sende oss tegninger, bilder eller brev – og de som kommer på trykk får en overraskelse tilbake i posten!

**Dyrevennlig hilsen
Sherlock Fox, sjefsdetektiv**

Utgiver: Dyrebeskyttelsen Norge
Redaktør: Annette Bjørndalen Søreide
Medredaktør: Birgitte Fineid
Design: Malstrøm AS v/Hans Yngvar Olsen
Trykk: Merkur Grafisk AS
Medlemskap: www.dyrebeskyttelsen.no/publikum/medlemsskap.shtml
ISSN: 0802-5908

Forsidebilde: Pixabay.com.
Alle bilder som ikke er kreditert/lenket til, kommer fra Pixabay.com
Illustrasjoner Sherlock Fox av Fanney Antonsdóttir
Dyrenes verden utkommer fire ganger i året.
Artiklene gjengir ikke nødvendigvis organisasjonens holdninger.

HOVEDOPPDRAG: SPØRSMÅL

Oppdraget denne gangen er å tegne dyrenes jull!

Til dette trenger du tegnesaker.

Vi trekker ut en heldig vinner som får en t-skjorte, skriv hvilken størrelse du ønsker og hvilken farge: rød eller blå! Skriv også adressen vi kan sende t-skjorten til.

Oppdrag utført!

Vinner av hovedoppdraget denne gangen er Erlend 6 år, som har sendt en flott tegning av sitt yndlingsdyr – bjørn. Erlend får tilsendt en t-skjorte i posten!

Tegnet av Erlend, 6 år

SAU I NORGE

Sauen er et pattedyr som finnes i store deler av verden. Forskerne mener at de første sauene ble temmet for over 8000 år siden.

i omtrent fem måneder. Når sauen får unger, får den som regel tvillinger.

En tamsau kan bli 10-12 år gammel, men den blir som regel slaktet lenge før det. I Norge brukes sauen til produksjon av kjøtt og ull. En del nordmenn bruker skinnfeller og ullgarn, og mange spiser lammekjøtt.

Det er omtrent 2,1 millioner sauer som er ute på beite i Norge hver sommer. Sauene er nok veldig glade for å få være ute og gå fritt i naturen, i stedet for å stå inne på fjøset hele året.

Det finnes sauer i hele landet vårt, men det er mest sauer på kysten og i fjellstrøkene. Sauene gjør en viktig jobb med å beite ned kulturlandskapet. Det betyr at de gjør slik at det ikke gror igjen med store trær og høyt gress overalt, sånn at en del små og sjeldne planter kan få vokse i naturen.

Sauen finnes naturlig i Europa, Asia og Nord-Amerika, men den er innført i alle andre verdensdeler. Sauen er et av de eldste husdyrene i Norge. Det eldste funnet av sau i Norge er fra omtrent 3500 år siden utenfor Bergen.

Det latinske navnet til sauen er *Ovis aries*. En hunnsau kaller vi for en søye, og en hannsau kalles en vær eller en bukk. Ungene til sauen kalles for lam.

Det finnes over en million avlssøyer i Norge. Det vil si hunnsauer som brukes til å føde lam. En sau går drektig

Så mange som 100 000 av sauene dør mens de er på beite, og man antar at omtrent 30 prosent av disse blir drept av rovdyr. De sauene vi har i Norge er ikke så flinke til å forsvare seg mot rovdyr, og de har ikke så mye å stille opp mot når de blir angrepet av for eksempel bjørn, gaupe eller jerv. I Norge er det ikke vanlig å bruke gjeter eller gjeterhunder, slik som man gjør i Sør-Europa.

Når en sau blir tatt av rovdyr, får bonden erstatning for sauene fra den norske staten. De sauene som ikke blir tatt av rovdyr dør på grunn av sykdom og skader. Det er altså veldig mange sauer som dør på grunn av andre ting enn rovdyrangrep, kanskje så mange som 70 000 hvert år.

Det finnes mange forskjellige saueraser i Norge, og de ser både forskjellig ut og oppfører seg ulikt. Den typen vi har mest av er Norsk kvit sau. Det er egentlig en blanding av flere ulike saueraser og utgjør så mye som 70 prosent av sauene i landet vårt. Denne rasen er avlet frem av andre saueraser, som dalasau, steigarsau, rygjasau og sjevot. Norsk kvit sau vokser raskt og er mer kjøttfull enn mange andre raser. Den har hvit, fin ull som klippes av og brukes til å lage garn.

Dalasaunen har svart nese og klover. Den var opprinnelig mer grovbygd og robust enn de sauene vi har i Norge i dag. Spælsau er en gammel norsk rase, som har grov pels og var godt tilpasset klimaet vi har i Norge. Norsk pelssau er kjent for å ha fin, grå ull, som ofte brukes til å lage skinnfeller.

Gammelnorsk sau er en rase

VANLIG NORSK KVIT SAU sammen med et lam på beite.

SPÆLSAUEN OG GAMMELNORSK VILLSAU er robuste dyr som tåler tøft klima.

som ligner mye på de første sauene vi hadde. Den kalles også villsau (selv om den egentlig ikke er det), og den kan leve av å spise lyng og annet den finner ute i naturen hele året. Gammelnorsk sau røyter av seg ulla si, så den brukes vanligvis ikke til garn. Disse sauene trives godt på øyer langs kysten vår og klarer seg fint i områder med mye uvær.

Mange forskere mener at vi mennesker har avlet frem sauer som ikke klarer seg så godt ute i naturen. De klarer ikke å springe så fort og de har mistet flokkinstinktene sine. Det betyr at de ikke er så flinke til å ta vare på hverandre, og å forsvare seg mot rovdyr. De har

også problemer med å komme seg opp igjen, hvis de faller på rygg når de er ute på beite.

De opprinnelige sauerasene som spælsau og gammelnorsk sau er mer vaksom og har sterkere flokkinstinkt enn Norsk kvit sau. De passer godt på ungene sine og beskytter dem mot farer. Derfor har de bedre sjanser for å ikke bli drept av rovdyr når de er på beite.

KILDER:

Store Norske Leksikon <https://snl.no/sau>

Norsk Sau og Geit www.nsg.no
NIBIO -<https://www.nibio.no/nyheter/en-sau-er-ikke-bare-en-sau>

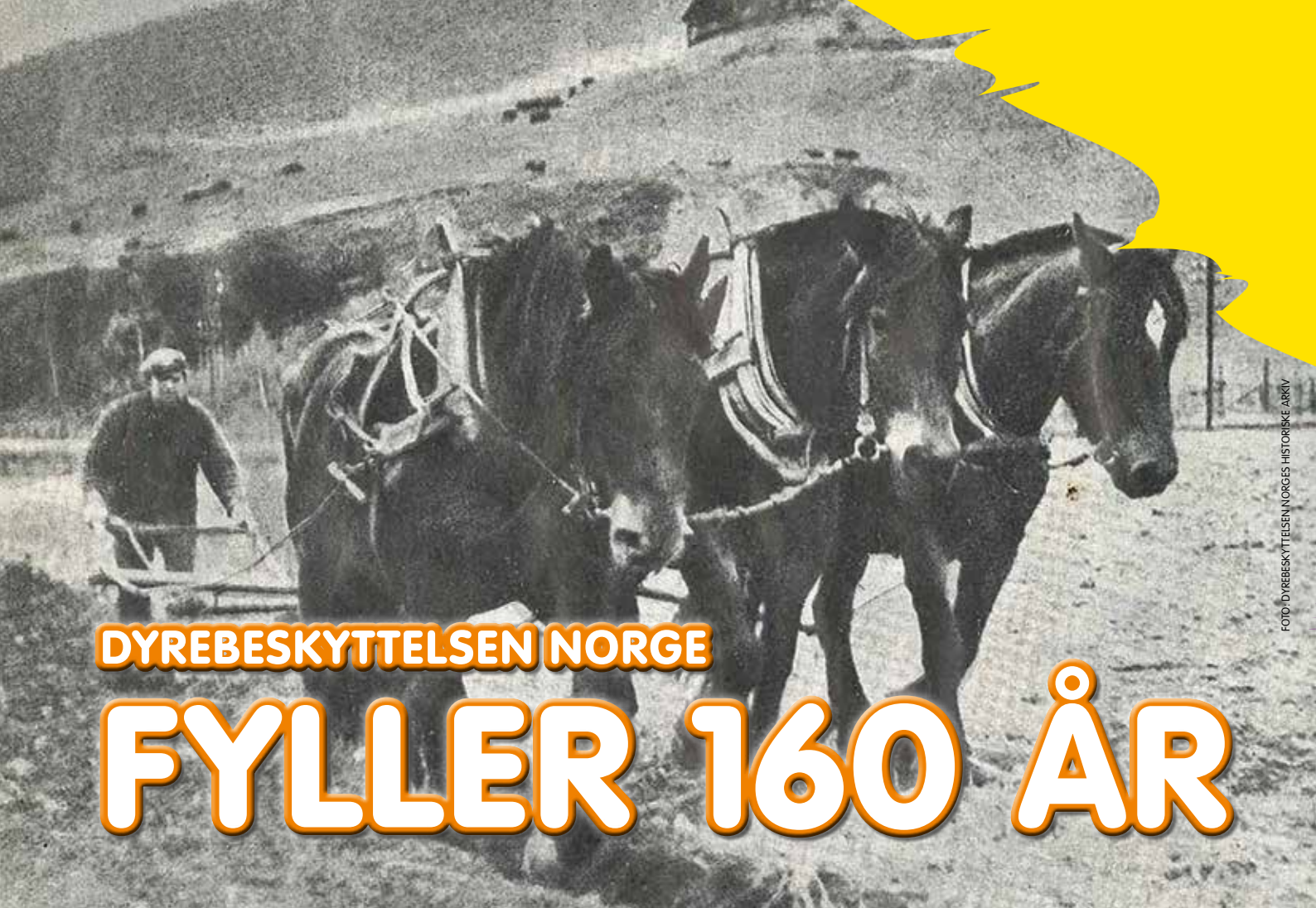

FOTO: DYREBSKYTTELSEN NORGES HISTORISKE ARKIV

DYREBSKYTTELSEN NORGE

FYLLER 160 ÅR

Dyrebeskyttelsen Norge er en organisasjon som arbeider for at dyr skal behandles med respekt og omtanke. Det vil si at vi er en gruppe mennesker som ønsker at alle skal være snille mot dyrene. Vi er den eldste og største dyrevernorganisasjonen i Norge og har eksistert siden 1859. Dyredetektivene er barneklubben til Dyrebeskyttelsen Norge.

Det startet for mange år siden med en mann som het D. Graah som var en handelsmann (selger). I 1858 var han i London og da han skulle sette seg inn i en hestedrosje, fikk han et ark i hånden. På arket sto det på engelsk «Vær ikke hard med dyrene». Da han kom hjem til Norge igjen, fikk han dette oversatt til norsk, og det ble trykket i flere aviser. Dette var begynnelsen på en forening (en gruppe mennesker) som het «Foreningen mot

Mishandling av Dyr». I 1863 ble dette navnet endret til «Foreningen til Dyrenes Beskyttelse i Christiania». Oslo het Christiania på den tiden, og først i 1925 byttet byen navn til Oslo.

Strengere straffer

I gamledager var det mest menn som jobbet for at man ikke skulle plage dyr. Ikke lenge etter kom også kvinnene med, og da ble det startet en forening som het: «Norsk kvindeforening til Dyrenes Beskyttelse».

Disse to foreningene ansatte en person som skulle arbeide med saker der dyr trengte hjelp. De ønsket å få laget strengere lover mot de som ikke var snille mot dyrene.

Det kom mange klager til foreningen om måten dyr ble fraktet med jernbane og dampskip på. Mange av sakene ble undersøkt og anmeldt til politiet av foreningen. I 1906 kom det nye og strengere regler om transport av dyr. Det var foreningens oppgave å følge med på om disse reglene ble fulgt.

KATTEN OTTO er en av mange katter som har fått hjelp av Dyrebeskyttelsen Norge med å få et bedre liv.

I 1910 ble det også lagt merke til at ville dyr mistet mer av sine leveområder, og foreningen gjorde alle oppmerksomme på at noen dyrearter kunne bli utryddet på grunn av dette.

Videre utover på 1900-tallet jobbet foreningen med mange saker. Det gjaldt husdyr, pelsdyr og dyr som ble brukt til transport. Husdyr er dyrene vi har i hjemmene våre og dyr som lever på gårder. Pelsdyr er dyr som lever i bur fordi mennesker ønsker å bruke pelsen deres til klær. Hesten ble mye brukt til transport før i tiden, og foreningen var spesielt opptatt av hestene som fraktet tungt tømmer. Dette var en veldig tung jobb og foreningen ønsket at hestene skulle få det bedre.

Året 1940 var det veldig kaldt om vinteren, og det ble vanskelig for både dyr og mennesker. Foreningen ville da at hesten skulle ha et eget og varmt hus å bo i. På 1950- og 1960-tallet var det mennesker som fanget og solgte isbjørnunger til dyrehager i utlandet. Dette

var foreningen imot, da dette gjorde at isbjørnunge hadde det dårlig. I dag er heldigvis ikke dette lov.

Dyrebeskyttelsen Norge i dag

I dag heter foreningen Dyrebeskyttelsen Norge og har blitt en stor organisasjon. Organisasjonen jobber med både pelsdyr og dyr som brukes i sirkus, til dyr i havet, dyr på gården og dyrene vi har i hjemmet.

Dyrebeskyttelsen Norge jobber sammen med mange snille frivillige som bruker fritiden sin til å hjelpe dyr. Organisasjonen snakker med folk som ønsker gode råd, med politikere og myndighetene, som er de som bestemmer lovene i Norge. Vi arbeider med media (TV, radio og sosiale medier som Facebook og lignende) og lager brosjyrer for å opplyse folk om det viktige arbeidet vi gjør.

Dyrebeskyttelsen Norge har 28 avdelinger rundt om i hele Norge. Her jobber mange hundre mennesker for å hjelpe dyr

i nød og dyr som er hjemløse. Når et hjemløst dyr kommer til oss blir de undersøkt hos veterinær. Dyrebeskyttelsen Norge ID-merker alle dyr vi får inn. ID-merking er en liten mikrochip som settes under huden i nakken. Denne mikrochipen gjør at man kan finne navn og adresse på eier, hvis dyret blir borte. Etter dette finner vi et nytt og godt hjem til dyret.

Alle dyr har rett til å ha et godt liv, men det er dessverre ikke alle dyr som har det godt. Dyrebeskyttelsen Norge jobber for at alle dyr skal få leve gode og naturlige liv. Det er viktig at vi mennesker er snille med dyrene og behandler dem slik vi selv ønsker å bli behandlet av andre. Alle dyr må ha rettigheter som beskytter dem, slik som vi mennesker har. I Norge er det dyrevelferdsloven som beskytter dyrene.

Dyrebeskyttelsen Norge kommer til å feire sin bursdag gjennom hele 2019. Det kommer til å være flere aktiviteter, som også barna kan være med på. Dyrebeskyttelsen Norge skal i løpet av året vise politikerne på Stortinget hvor mange dyr som får hjelp av oss hvert år. Vi kan ikke ta med oss levende dyr på Stortinget, derfor ønsker vi oss 7500 kosedyr som vi kan vise frem til politikerne.

Dyrenes Verden

Tøffingen Batman

Den lille kattungen Batman smeltet hjerter over hele landet og skal nå få et nytt hjem.

I begynnelsen av oktober fikk politiet i Verdal en telefon fra en bekymret dyrevenn.

En dame hadde funnet en kattunge, som virket både syk og skadet. Ikke så det ut til at noen av naboene visste hvem som eide den heller. Selv etter oppslag i avisen, var det ingen eier som meldte seg.

Den snille damen tok inn kattungen og tok den med til veterinæren for å undersøke om den hadde det bra. Vår lokalavdeling i Nord-Trøndelag hentet katten, for å gi den behandlingen den trengte og for å finne et nytt og trygt hjem til den.

Den lille katten fikk navnet Batman, fordi den var så tøff. Katten hadde nemlig både lus og brukket poten sin. Batman måtte derfor få medisiner og operere beinet sitt for å bli frisk igjen.

Veterinærbehandling kan bli veldig dyrt, så vår lokalavdeling ba om hjelp fra dyrevenner rundt om i Norge. Kanskje noen hadde lyst til å hjelpe til med å betale for veterinærbehandling? Dette var det mange

som ønsket og Batman fikk hjelpen han trengte! Det var også mange som ønsket å adoptere den lille kattungen. Allerede før han var ferdig operert, hadde vår lokalavdeling funnet noen som kunne adoptere Batman den dagen han var helt frisk igjen.

Etter operasjonen måtte Batman gå med en plastkrage og hinke rundt på tre bein en god stund, slik at såret i beinet kunne gro. Han måtte også barbere bort all pelsen på beinet sitt.

Det tok ikke lang tid før Batman hinket og spratt rundt og lekte. Batman er en liten tøffing og et brukket bein er ingen hindring for å ha det gøy. Han har også lagt på seg, slik at han veier det andre kattunger på hans alder skal. Kosete er han også og elsker å ligge i fanget.

Når du leser dette, har Batman allerede fått komme hjem til sin nye familie. Her håper vi at han kan få leve et godt liv i alle sine katteår!

BEGGE FOTO: IMAKEN TETLIE/
DYREBEKSKYTTelsen NORGE-TRONDLAG

Hva skal du gjøre hvis du finner et dyr som ikke har det bra?

Hvis du finner et dyr som ikke har det bra, eller ikke ser ut til å ha et hjem, må du si fra til en voksen.

Den voksne kan da ta med dyret til en veterinær, for å undersøke om dyret er sykt eller skadet. Veterinæren vil også sjekke om dyret er ID-merket. Dette er en mikrochip som settes i nakken på dyret, og som kan fortelle oss hvem som er eier og hvor dyret egentlig bor.

Klarer ikke veterinæren å finne ut av hvem som eier dyret, kan man også kontakte Dyrebeskyttelsen Norge og høre om våre frivillige kan hjelpe til. Mange hjemløse dyr får hvert år nye hjem, takket være våre frivillige som finner snille mennesker som ønsker å adoptere dyret.

VISSTE DU AT...?

1

Sauen hører til de eldste husdyrene vi har og har gjennom flere tusen år vært en viktig kilde til mat og klær (ull)

2

Det eldste funnet av sau i Norge stammer mer enn 3500 år tilbake i tid.

3

Den vanligste sauerasen er Norsk kvit sau, og 40 prosent av sau i Norge er av denne rasen.

4

Akkurat som hunden din, vil også sauen logre med halen når den er glad.

OPPGAVER TIL DEG

AV ANNETTE BJØRNDALEN SØREIDE

FINN ORDENE I LISTEN:

R K I M K E R T N E R
E A I Y L I G K F F R
I L S G S D R Ø J U J
N E N E L L I K G G U
S N Ø K R Y S T A L L
D D M D S M K R G E E
Y E A E G S R G R N T
R R N I S S E L U E R
N L N S L R M Ø L K E
E E T U R E S G R Ø T
T E E K S I M G L S G

DYREQUIZ

1. Hva kalles en hunnsau?
2. Hvilket dyr trekker julenissens slede?
3. Hva heter de fire store rovdyrene i Norge?
4. Hvilken farge har haren om vinteren?
5. Hvilket dyr er hundens stamfar?
6. Hva regnes som Norges nasjonalhund?
7. Hva slags dyr er Bambi?

Hvilke dyr er dette?

1. Rådyr
2. Moskus
3. Rødreiv
4. Kanin

Dyrequiz:

1. Søye
2. Reinsdyr
3. Bjørn, fery, ulv og gaupe
4. Hvit
5. Ulven
6. Norsk elghund grå
7. En hjort (hvithalbjort)

Hvilken julesang:

På låven sitter nissen

LØSNINGER:
 Finn ordene i listen:

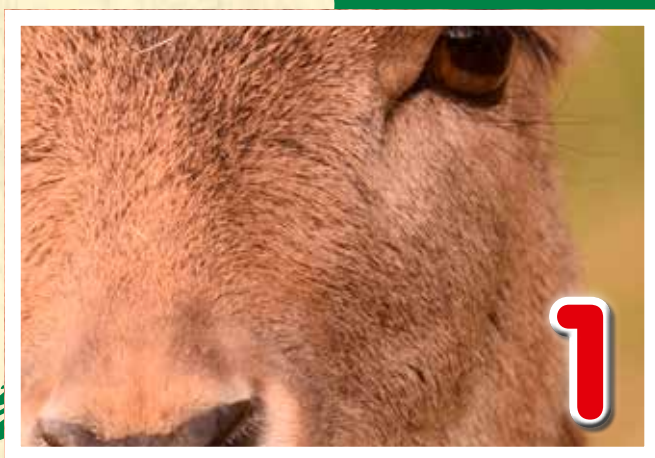
1. Fuglenek
2. Gløgg
3. Grøt
4. Juletre
5. Kalender
6. Nellik
7. Nisselue
8. Reinsdyr
9. Risikrem
10. Snøkrystall
11. Snømann

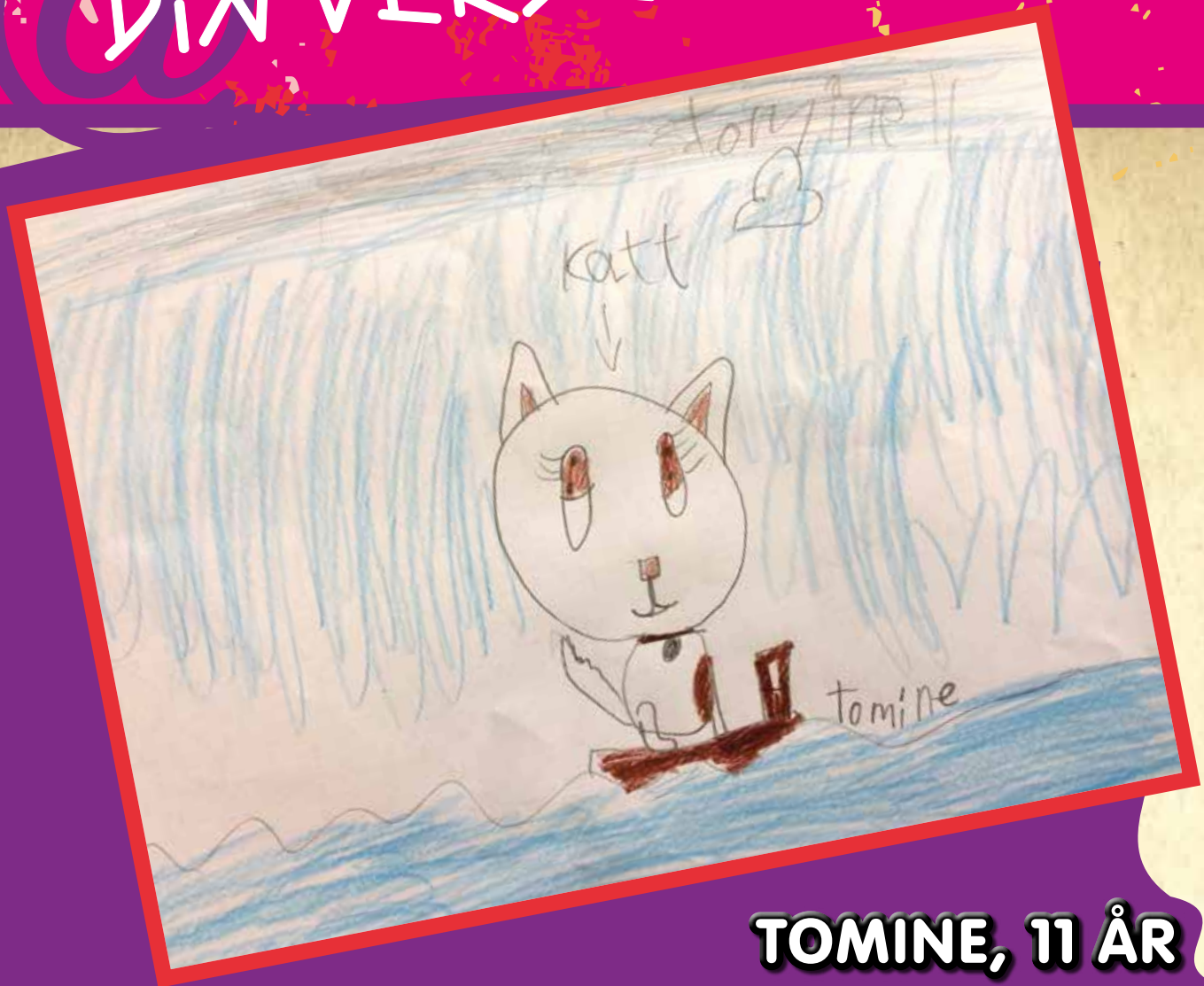
HVILKEN JULESANG?

□ Å □ □ V □ N

S I □ □ E □ N □ □ □ E N

HVILKE DYR ER DETTE?

TOMINE, 11 ÅR

Tomine har sendt meg en kjempefin tegning av en katt, da dette er hennes favorittdyr. Tusen takk for tegningen Tomine, en overraskelse er på vei i posten!

Din Verden er din side!

Du kan sende inn leserinnlegg, bilder og tegninger som du har lyst til å dele med andre i Dyrenes Verden.

Send til: **Dyrenes Verden,**
Dyrebeskyttelsen Norge,
Konowgate 5, 0192 Oslo

eller e-post:
post@dyrebeskyttelsen.no

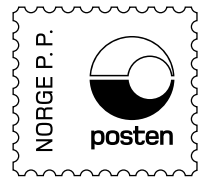
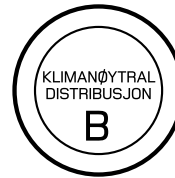
Husk å sette på navn, adresse og alder!

Alle tegningene og bildene som
kommer på trykk får en overraskelse i posten!
Tusen takk til alle innsendte bidrag!

MADS 7 ÅR OG EMMA 10 ÅR

Mads og Emma har sendt meg et bilde av den kule katten deres Messi. Det ser ut som han koser seg veldig – akkurat slik alle katter skal ha det! En overraskelse er på vei posten til dere begge!

Returadresse:
 Dyrebeskyttelsen Norge
 Konows gate 5
 0192 Oslo

Du kan bli en aktiv dyreverner!

Mange barn og ungdommer går rundt med en aktiv dyreverner inne i seg, og lurert på hvordan de kan hjelpe dyr. Les våre tips til hva DU kan gjøre!

Se nettsidene www.dyredetektivene.no

JA, jeg ønsker å bli medlem av Dyrebeskyttelsen Norges juniorklubb for kr. 200 pr år og motta Dyrenes Verden 4 ganger i året!

Jeg har fått ny adresse!

Min fødselsdato er...

Navn:

Adresse:

Postnr. og -sted:

E-postadresse:

Telefonnummer:

Fødselsdato:

Signatur av foresatte over 18 år:

(Porto)

Dyrebeskyttelsen Norge
 Konows gate 5
 0192 Oslo